

EVROPSKI PARLAMENT

2009 - 2014

Dokument zasedanja

14.8.2009

B7-xxxx/2009

PREDLOG RESOLUCIJE

k vprašanju za ustni odgovor B7-xxxx/2009

v skladu s členom 115(5) poslovnika

o učinkih svetovne finančne in gospodarske krize na države v razvoju in razvojno sodelovanje

Eva Joly
v imenu Odbora za razvoj

Resolucija Evropskega parlamenta o učinkih svetovne finančne in gospodarske krize na države v razvoju in razvojno sodelovanje

Evropski parlament,

- ob upoštevanju vrhunskega srečanja skupine G 20 v Londonu 2. aprila 2009 in njene izjave o Svetovnem načrtu za gospodarsko oživitvev in reformo,
 - ob upoštevanju deklaracije tisočletja ZN z 8. septembra 2000, v kateri so razvojni cilji tisočletja določeni za merila, ki jih je mednarodna skupnost sprejela, da bi med drugim izkoreninila revščino in lakoto,
 - ob upoštevanju poročila Svetovne banke in Mednarodnega denarnega sklada z naslovom Poročilo o globalnem spremljanju 2009: izredno stanje v razvoju (Global Monitoring Report 2009: A Development Emergency), objavljenega aprila 2009,
 - ob upoštevanju poročila Svetovne banke z naslovom Globalno financiranje razvoja: oris globalnega okrevanja 2009 (Global Development Finance: Charting a Global Recovery 2009), objavljenega junija 2009,
 - ob upoštevanju konference ZN o svetovni finančni in gospodarski krizi ter njenih posledicah za razvoj in sprejetja zaključkov konference generalne skupščine ZN z Resolucijo 63/303 z 9. julija 2009,
 - ob upoštevanju sporočila Komisije z 8. aprila 2009 z naslovom „Podpora državam v razvoju pri spopadanju s krizo” (KOM(2009)160),
 - ob upoštevanju sklepov Sveta za splošne zadeve in zunanje odnose z 18. maja 2009 o podpori državam v razvoju pri spopadanju s krizo,
 - ob upoštevanju svoje resolucije s 14. marca 2006 o strateški reviziji Mednarodnega denarnega sklada¹,
 - ob upoštevanju študije profesorja Ngaira Woodsa o mednarodnem odzivu na svetovno krizo ter reformi mednarodne zgradbe financ in pomoči²,
 - ob upoštevanju vprašanja za Komisijo s 3. septembra 2009 o učinkih svetovne finančne in gospodarske krize na države v razvoju in razvojno sodelovanje (O-xxxx/2009 – B7-xxxx/2009),
 - ob upoštevanju člena 115(5) in člena 110(2) svojega poslovnika,
1. poudarja, da države v razvoju niso povzročile globalne finančne in gospodarske krize,

¹ UL C 291 E, 30.11.2006, str. 118.

² Študija po naročilu generalnega direktorata Parlamenta za zunanjo politiko, objava sledi.

vendar jih je ta nesorazmerno prizadela, tako da se spopadajo s hudim nazadovanjem rasti in zaposlovanja, negativnimi učinki na trgovinsko in plačilno bilanco, močnim upadom neto pritoka zasebnega kapitala in tujih neposrednih naložb, zmanjšanim dostopom do kreditov in trgovinskega financiranja, upadom prihodkov, velikimi in nestabilnimi gibanji menjalnih tečajev, kolapsom rezerv, vse večjo nestalnostjo in padanjem cen surovin ter manjšimi prihodki od turizma;

2. se strinja z oceno generalnega sekretarja ZN Bana Ki-Moona, da je svetovna finančna kriza privedla do izrednega stanja v razvoju, ki bi lahko ogrozilo ali celo izničilo težko izborjeni napredek pri zmanjševanju revščine, lakote in umrljivosti otrok ter pospeševanju osnovnošolske vzgoje, enakosti med spoloma, dostopa do neoporečne vode in sanitarne oskrbe, skratka, da svetovna finančna kriza ogroža napredek pri uresničevanju razvojnih ciljev tisočletja;
3. z veliko zaskrbljenostjo ugotavlja, da je kriza že terjala večje človeške žrtve in ima usodne posledice za ranljive ljudi v najrevnejših državah, saj bo predvidoma samo v letu 2009 za 23 milijonov več brezposelnih in do 90 milijonov več skrajno revnih ljudi, v povprečju pa naj bi med letoma 2009 in 2015, ciljnim letom za razvojne cilje tisočletja, v povprečju na leto umrlo od 200.000 do 400.000 dojenčkov več;
4. poudarja, da v mnogih državah v razvoju prevladuje mnenje, da je kriza prizadela vse vire financiranja njihovega razvoja, zaradi česar brez izdatne zunanje pomoči ne bodo mogle ohraniti težko izborjenih gospodarskih dosežkov;
5. pozdravlja dejstvo, da skupina G20 prevzema kolektivno odgovornost za ublažitev socialnih učinkov krize, s katero naj bi se čim bolj omejile dolgotrajne posledice za svetovne zmogljivosti, in da ni le ponovno potrdila obstoječih zavez glede pomoči, ampak je obljubila tudi nova sredstva, t.j. 50 milijard USD v podporo socialni zaščiti, krepitvi trgovine in zaščiti razvoja v državah z nizkimi dohodki, bistveno povečanje krizne pomoči v državah v razvoju in več sredstev za socialno zaščito v najrevnejših državah;
6. se boji, da obljubljena finančna sredstva ne bodo zadostovala, da ne bodo namenjena državam, ki jih najbolj potrebujejo, in da ne bodo uporabljena dovolj prožno in hitro, da bi sprožila potrebne spremembe v državah v razvoju;
7. pozdravlja povečanje sredstev za Mednarodni denarni sklad in druge mednarodne finančne ustanove; poleg tega pozdravlja nedavne reforme tega sklada, vključno z okrepitevijo vloge držav v vzponu, racionalizacijo njegovih načel pogojevanja ter večjo osredotočenost na prilagajanje pogojev posebnim okoliščinam v posameznih državah; kljub temu meni, da se teža in zastopanost držav v razvoju zgolj z dodatnim namestnikom direktorja ne bo izboljšala, zato spodbuja k nadaljnjim reformam;
8. je močno zaskrbljen, ker so 82 odstotkov novih posojil Mednarodnega denarnega sklada od julija 2009 prejele države z območja Evrope, samo 1,6 odstotka pa države v Afriki, kar kaže, da se večina razpoložljivih sredstev namenja trgov v vzponu z visokimi prihodki in državam s srednjimi prihodki, za katere je verjetneje, da bodo prejeta posojila tudi vrnil;
9. poziva k hitri uporabi dodatnih 6 milijard USD, pridobljenih s prodajo zalog zlata Mednarodnega denarnega sklada, za ugodnejšo in prožno finančno pomoč najrevnejšim

državam; je močno zaskrbljen, ker je Mednarodni denarni sklad ocenil, da lahko pokrije zgolj približno 2 odstotka (bruto) zunanjih finančnih potreb držav z nizkimi prihodki, kar jasno kaže, da bi morale druge ustanove in donatorji zagotavljati dodatna sredstva pod ugodnejšimi pogoji in nepovratno pomoč;

10. obžaluje, da čeprav bi učinkovit odziv na krizo zahteval nov, zajeten vložek sredstev in čeprav je skupina G20 obljubila, da bo dala na voljo sredstva za socialno zaščito v najrevnejših državah, tudi z naložbami v dolgoročno zagotavljanje zanesljive preskrbe s hrano in s prostovoljnimi dvostranskimi prispevki v okvir Svetovne banke za izpostavljene države, vključno z instrumentom za infrastrukturno krizo in skladom za hitro socialno pomoč, se je morala Svetovna banka nazadnje vendar odzvati predvsem z lastnimi razpoložljivimi sredstvi in zmogljivostmi;
11. z veliko zaskrbljenostjo ugotavlja, da iz tega izvira nezmožnost Svetovne banke, da bi pomagala vrsti držav, ki jih je kriza še posebej prizadela, vendar ne dosegajo meril o izpolnjevanju pogojev pri Mednarodni banki za obnovo in razvoj ali Mednarodnem združenju za razvoj in tudi ne modelov dodeljevanja, po katerih se zahtevajo kreditna sposobnost posojilojemalca in „dokazila o uspešnosti“; meni, da se v tej neusklajenosti pri financiranju kažejo glavne težave upravljanja Svetovne banke, ki tveganja za institucijo in člane, ki si ne izposojajo denarja, zmanjšuje na račun držav članic v razvoju, ki potrebujejo pomoč;
12. poudarja, da nezmožnost brettonwoodskih institucij odzivati se na potrebe držav z nizkimi prihodki pri premagovanju krize povzročajo zlasti zapoznele reforme upravljanja teh institucij, ki bi okrepile njun pomen, legitimnost, učinkovitost ter občutljivost in dovzetnost za države v razvoju; poziva, naj se te reforme čim prej izvedejo;
13. poziva EU in njene države članice, naj zaradi pomena, ki ga imajo na mednarodnem prizorišču, prevzamejo odgovornost ter si prizadevajo za hitro izvedbo vseh potrebnih reform brettonwoodskih institucij, medtem pa zapolnijo velike vrzeli v odzivu G20, Mednarodnega denarnega sklada in Svetovne banke na krizo tako, da ponudijo hitro pomoč državam v razvoju in naglo zagotovijo izplačila sredstev tistim, katerih vlaganja v izpolnjevanje razvojnih ciljev tisočletja so zdaj ogrožena zaradi zunanjega pretresa, namreč finančne krize, ki je povsem zunaj njihovega vplivnega področja in nadzora;
14. pozdravlja načrte EU, da se predčasno za takojšnje ukrepe nameni 8,8 milijard EUR za razvojno pomoč, proračunsko podporo ter financiranje kmetijstva in predlog, da se s 500 milijoni EUR z začasnim mehanizmom FLEX za posebej prizadete države AKP podprejo socialni izdatki v državah v razvoju; priporoča, da se proračunska podpora osredotoči na področja, kot so zdravje, dostojno delo, izobraževanje, socialne storitve in ekološka rast v obliki sektorske proračunske pomoči;
15. vendar ugotavlja, da razen 100 milijonov EUR za skrbniški sklad EU za infrastrukturo za Afriko vsi drugi izdatki izvirajo iz obveznosti, ki so obstajale že prej, in terja več dodatnih finančnih sredstev; je zaskrbljen glede tega, kako namerava Komisija v prihodnjih letih zapolniti vrzel v financiranju, ki je nastala s sedanjo predčasno proračunsko pomočjo;
16. poudarja, da obseg uradne razvojne pomoči ne zadostuje za kritje potreb držav v razvoju, ki so se zaradi krize močno povečale, in poziva Komisijo, naj pripravi nove predloge za

inovativne mehanizme financiranja;

17. poziva EU, naj zagotovi uvedbo primerne globalnega regulativnega okvira, ki bi preprečeval, da bi se finančna kriza ponovila;
18. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, organizacijam ZN, Mednarodnemu denarnemu skladu in Svetovni banki ter guvernerjem Mednarodnega denarnega sklada in Svetovne banke držav članic EU.